

V Praze dne 22. prosince 2023
Č. j.: KPR 8668/2023

Kancelář prezidenta republiky (dále také jen „KPR“) obdržela dne 8. prosince 2023, s odkazem na zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“), žádost, o sdělení těchto informací:

„Komu bylo na mimořádných odměnách za druhé pololetí roku 2023 vyplaceno celkem 560 443 korun (v hrubém)? Prosím o uvedení konkrétně vyplacených částek, pokud suma byla rozdělena mezi více lidí.“

K uvedeným dotazům KPR uvádí:

Dotaz žadatelky navazuje na její předchozí dotaz dle InfZ: *„Jakou celkovou částku vyplatil/ vyplatí Kancelář prezidenta republiky na mimořádných odměnách za druhé pololetí roku 2023?“*

Dle § 8c InfZ:

Informování o příjmech fyzických osob

(1) Povinný subjekt poskytne informaci o výši příjmu osoby, které poskytl nebo poskytuje veřejné prostředky mající povahu příjmu ze závislé činnosti nebo funkčních požitků podle zákona o daních z příjmů

a) jako

1. veřejnému funkcionáři, na kterého se vztahovaly nebo vztahují povinnosti podle zákona o střetu zájmů,

2. poradci prezidenta republiky, člena vlády, náměstka člena vlády nebo vedoucího ústředního správního úřadu, v jehož čele není člen vlády, nebo

3. členovi svého statutárního, řídicího, dozorčího nebo kontrolního orgánu, anebo

b) pokud žadatel prokáže veřejný zájem na poskytnutí informace o výši příjmu této osoby a tento veřejný zájem v jednotlivém případě převažuje nad zájmem na ochraně této informace.

(2) Informace o výši příjmu podle odstavce 1 se poskytne v rozsahu jméno, příjmení, funkční, pracovní či jiné obdobné zařazení a výše veřejných prostředků, na kterou vznikl nárok, před zdaněním a dalšími povinnými odvody za období podle obsahu žádosti. Při poskytování informace podle věty první se § 5 odst. 3 nepoužije.

Ústavní soud České republiky pak ve svém Nálezu sp. zn. IV. ÚS 1378/16 ze dne 17. 10. 2017 stanoví podmínky, kdy je možné poskytnout informace o platech či odměnách zaměstnanců ve veřejné správě:

„Povinná osoba může odmítnout poskytnout žadateli informace o platu a odměnách zaměstnance vyžádané na základě ustanovení § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím, pokud nejsou splněny všechny tyto podmínky:

a) účelem vyžádání informace je přispět k diskusi o věcech veřejného zájmu;

b) informace samotná se týká veřejného zájmu;

c) žadatel o informaci plní úkoly či posílá doзору veřejnosti či roli tzv. "společenského hlídacího psa"; (zejména novináři, odborové organizace a spolky)

d) informace existuje a je dostupná.“

Ústavní soud ve svém nálezu nevymezil funkce či pracovní pozice, u nichž by se informace o výši platu měla automaticky, bez dalšího, zpřístupnit (např. ředitelé příspěvkových organizací, krajských úřadů atd.), ale stanovil podmínky, při jejichž splnění lze informace poskytnout. Povinný subjekt se musí při rozhodování o žádosti vypořádat s tím, zda žadatel podmínky pro poskytnutí informací splňuje, či nikoliv.

Ústavní soud v citovaném Nálezu dále konstatuje, že Článek 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod zaručuje (obdobně jako článek 10 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod) právo na přístup k informacím. Ustanovení článku 17 odst. 5 Listiny zavazuje státní orgány a orgány územní samosprávy poskytovat informace o své činnosti „přiměřeným způsobem“ s tím, že podmínky a provedení tohoto závazku, resp. jemu odpovídajícího práva, stanoví zákon. Právo na informace ve veřejném zájmu není absolutní; pokud jeho výkon zasahuje do práva na ochranu soukromého života, chráněného článkem 10 Listiny a článkem 8 Úmluvy, je nutno v každém jednotlivém případě všechna tato práva poměřovat a zajistit mezi nimi spravedlivou rovnováhu.

Ústavní soud v citovaném Nálezu dále uzavírá, že při střetu základních práv je nutno vycházet z principu, že všechna základní práva jsou rovnocenná. Orgány aplikující relevantní právní úpravu – tj. v posuzovaném případě osoby poskytující informaci, správní orgány a soudy v systému správního soudnictví – musí v každém jednotlivém případě porovnat dotčená základní práva, a posoudit, zda mezi nimi byla dodržena spravedlivá rovnováha (tzv. test proporcionality).

Žadatelka ve své žádosti nijak neosvětlila, co ji konkrétně vede k podání předmětné žádosti, či z čeho vychází ve své úvaze, že v daném případě zájem na poskytnutí informace, a tedy zásah do soukromí zaměstnanců, převažuje nad zájmem kontroly veřejnosti při nakládání s veřejnými prostředky. Žadatelka se omezila pouze na konstatování: *„Účelem vyžádání informace je snaha nejen přispět k diskusi o věcech veřejného zájmu, ale i skutečnost, že svou prací plním roli tzv. „společenského hlídacího psa“.“*

KPR má za to, že v případě konkrétního dotazu žadatelky jsou splněny podmínky definované Ústavním soudem pod výše uvedenými body b) až d) citovaného Nálezu ÚS. Není však naplněna podmínka pod bodem a), tedy příspěvek k diskusi o věcech veřejného zájmu.

Splnění této podmínky nenaplnuje ani žádost žadatelky, která neuvádí, jaký konkrétní cíl je sdělením požadované informace sledován a jakým způsobem může být sdělením požadovaných informací kontrolováno hospodaření KPR s veřejnými prostředky. Cílem InfZ je totiž umožnit kontrolu nakládání s veřejnými prostředky, nikoli získání informací o soukromí jiné osoby spočívající v údajích o jejích příjmech z pracovního poměru. Bez detailních znalostí o náplni práci, pracovním nasazení či mimořádných výkonech zaměstnanců si nelze učinit představu o tom, zda KPR se svěřenými prostředky řádně hospodaří. Žadatel tak získá informaci o konkrétních osobách, ale nemůže z ní vyvodit žádný závěr ve vztahu k hospodárnosti nakládání s veřejnými prostředky.

Je tedy třeba uzavřít, že žádost žadatelky neprošla tzv. testem proporcionality a požadavek žadatelky byl vyhodnocen jako nikoli proporcionální k právu na ochranu osobnosti konkrétních zaměstnanců, vůči kterým dotaz žadatelky směřuje. Informace o výši odměn zaměstnanců navíc bez znalosti náplně práce, jejich pracovním nasazení či mimořádných výkonech nemůže naplnit veřejný zájem na poskytnutí informace, kterým v konkrétním případě může být pouze kontrola hospodárnosti KPR při vynakládání veřejných prostředků. Žádný důvod pro poskytnutí informace však žadatelka ve své žádosti neuvedla.

Ve snaze o maximální transparentnost při hospodaření se svěřenými veřejnými prostředky při současné snaze o ochranu soukromí řadových zaměstnanců, KPR poskytuje žadatelce požadovanou informaci v modifikované podobě, a to tak, že **KPR uvedenou částku ve výši 560 443 Kč (v hrubém) vyplatila na mimořádných odměnách celkem devíti zaměstnancům, průměrně tak mimořádná odměna činila 62 271,44 Kč (v hrubém) na jednoho zaměstnance.**

Mag. iur. Pavla Kratochvílová
ředitelka Odboru právního